

Project Title: Change Household Attitudes for a Non-wasteful, Green environment and Energy-consciousness addressing Rural Seniors (akronim: CHANGERS)

A pályázat címe: Változtassuk meg a háztartásunkat a nem pazarló, zöld környezetet kialakító, energiatudatos viselkedés irányába, megszólítva elsősorban a vidéken élő idős embereket

Partnership composition

Organisation ID	Legal name	Country	City	Organisation type	New-comer
E10089151	CAM Consulting Szolgáltató Kft	Hungary	Kecskemét	Small and medium sized enterprise	No
E10206550	PROJECTS IN MOTION LIMITED PiM	Malta	MOSTA	Small and medium sized enterprise	No
E10061651	EUROCREA MERCHANT SRL	Italy	MILANO	Small and medium sized enterprise	No
E10147907	BSC , POSLOVNO PODPORNÍ CENTER, DOO	Slovenia	KRANJ	Regional Public body	No
E10039182	KMOP - Education and Innovation Hub	Greece	Kifissia	Non-governmental organisation/association	No
E10148773	Associação de Melhoramentos e Bem Estar Social de Pias AMBESP	Portugal	Ferreira do Zêzere	Non-governmental organisation/association	No
E10070167	Nyugdíjasok Egyesülete NyE	Hungary	Pécs	Non-governmental organisation/association	No

Projekt összefoglaló

Kérjük, adjon rövid összefoglalót a projektjéről. Kérjük, vegye figyelembe, hogy ezt a részt (vagy részeit) az Európai Bizottság, a Végrehajtó Ügynökség vagy a nemzeti ügynökségek felhasználhatják kiadványaikban. Ez az Erasmus+ projekteredmény-platformot is táplálja majd.

Legyen tömör és világos, és említse meg legalább a következő elemeket: a projekt kontextusa/háttér; projektje célkitűzései; a résztvevők száma és profilja; tevékenységek leírása; a projekt végrehajtása során alkalmazandó módszertan; a tervezett eredmények és hatások rövid leírása, és végül a lehetséges hosszabb távú előnyök. Az összefoglaló nyilvánosan elérhető lesz abban az esetben, ha a projektjét díjazza.

Tekintettel az Erasmus+ projekteredmény-platformon való további közzétételre, kérjük, vegye figyelembe, hogy a jelentési szakasz(ok)ban átfogó nyilvános összefoglalót kell kérni a projekteredményekről. A szerződésben szereplő végső fizetési rendelkezések az összefoglaló elérhetőségéhez kapcsolódnak.

Célok: Mit szeretne elérni a projekt megvalósításával?

A C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 fő célja, hogy javítsa az idősök bevonását a felnőttoktatásba azáltal, hogy hozzáférést biztosít rugalmas tanulási lehetőségekhez zöld, energia és fenntartható témákban. Célzott képzési anyagok és eszköztárak kidolgozásával, sajátos igényeik figyelembevételével azt várjuk, hogy az idősök tudatosabbak legyenek ezekben a kérdésekben, pozitív hatással legyenek környezetükre, és fenntarthatóbb életmódot tudjanak folytatni.

Megvalósítás: Milyen tevékenységeket fog végrehajtani?

A partnerség adaptált anyagokat fejleszt a vidéki idősök számára, hogy javítsa a felnőttoktatási tanulási/képzési anyagokhoz való hozzáférésüket, és olyan konkrét témákkal kapcsolatos lehetőségeket, amelyek segítik őket a klímaváltozás és az energiaszegénység elleni küzdelemben, és hozzájárulnak a fenntarthatósághoz. E cél elérése érdekében nemcsak képzési anyagokat és eszköztárakat fejlesztünk számukra, hanem módszertanokat is készítünk az idősök fenntartható és zöld háztartási témáinak helyi és transzgenerációs szempontú oktatásához.

Eredmények: Milyen projekteredményeket és egyéb eredményeket vár el a projektől?

A C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 eredményei **egy komplex képzési anyag lesz a zöld és fenntartható témákról a vidéki idősök számára, lefordítva a partnerek nyelvére.** Ehhez kapcsolódó módszertant és eszköztárat is készítünk a tudástranszfer sikeres megvalósításához két különböző megközelítéssel, ennek a társadalmi csoportnak a speciális igényeinek megfelelően. Az egyik a képzési lehetőségekre támaszkodik a **helyi közelség** előnyével, a másik pedig **transzgenerációs megközelítést** biztosít.

A projekt leírása

Kérjük, írja le projektje motivációját, és indokolja meg, miért kell finanszírozni.

A jelen pályázat motivációja egy E+ projektből fakadt, amelyet jelenleg 4 C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 partner hajt végre. Az ötlet a C.H.A.N.G.E.R.S. A 2022 áprilisában záruló projekt 2020-ban jelent meg, amikor a 4 partner, akik mindannyian rendelkeznek tapasztalattal a zöld és fenntartható témákban, közösen elkezdtek egy javaslatot kidolgozni. Mivel az ADU-ban tevékenykedtünk, tisztában voltunk a **felnőttképzési lehetőségek fontosságával** ezekben a témákban. A lakosság ismereteinek és tudatosságának javítása jelentősen elősegítheti az országok és az EU erőfeszítéseit klímacéljaik és fenntartható fejlődési céljaik elérése érdekében, javíthatja a környezetet, a szomszédság és általában az élet minőségét. Mivel az éghajlatváltozás látható hatásai egyre gyakoribbak, a mérséklő és alkalmazkodási intézkedések megértése és végrehajtása helyi, sőt globális szinten is alapvető fontosságú lehet. Ezért a C.H.A.N.G.E.R.S. A jó gyakorlatok cseréje projekt keretében a partnerség **rövid távú közös tréningeken** keresztül osztja meg saját anyagait és tudását, amelyek **három fő témát** fednek le: **energiahatékonyság, megújuló energiaforrások és fenntarthatóság a háztartásokban.**

A **vidéki idősök** igényeire összpontosítottunk, mivel kevesebb tanulási lehetőségük van, és korlátozott a hozzáférésük a digitális e-learning anyagokhoz. Szem előtt tartjuk sajátosságaikat, és javaslatokat készítünk arra vonatkozóan, hogyan tudjuk legjobb gyakorlatainkat az ő igényeikhez igazítani. A C.H.A.N.G.E.R.S. projekt nem tudott lehetőséget biztosítani a partnerséggel megosztott képzési anyagok adaptálására. Így egy **nyomon követési projekt megvalósítása mellett döntöttünk**, mivel megállapítottuk, hogy **rugalmas, nem formális és személyre szabott képzési lehetőségekre van szükség a vidéki idősök számára.**

Szeretnénk folytatni együttműködésünket a C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0-ban, ezúttal egy innovációs projektben, kiegészítve az idősökkel közvetlenül együttműködő új partnerszervezetekkel, hogy megválaszoljuk az azonosított igényeket. **Tervezzük a rendelkezésre álló anyagaink adaptálását és újak kifejlesztését az energia, a klímaváltozás, az elektromos mobilitás és a fenntarthatóság területén.** A digitális formátumú anyagok készítése mellett más jellegű képzési lehetőségeket is szeretnénk biztosítani érintettjeink számára. Terveink szerint az **idősök ezt a tudást helyi műhelyekben, vagy (unokáikkal) közös tanulás útján sajátíthatnák el.**

Bár egyre több az idősöket célzó projekt, nem is beszélve az olyan témákban elérhető anyagokról, mint az energia, az éghajlat vagy a fenntartható fejlődés, szeretnénk egy átfogó megközelítést

kínálni: tudásbővítést és gyakorlati tájékoztatást a környezetbarát és fenntartható témákról kifejezetten személyre szabva, idősek számára. Egy további egyediség is felfedezhető a javaslatban, hogy két különböző, rugalmas és vegyes módszert és eszköztárat szeretnénk kidolgozni, hogy minél több érintetthez eljusson a társadalmi csoport digitális vagy nyelvi készségeinek hiányosságai miatt.

Milyen célokat szeretne elérni, és milyen konkrét eredményeket szeretne elérni? Hogyan kapcsolódnak ezek a célkitűzések az Ön által kiválasztott prioritásokhoz?

A C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 fő célja, hogy **célzott képzési anyagokat dolgozzon ki a vidéki idősök számára**, hogy javítsák a felnőttoktatási lehetőségekhez való hozzáférésüket olyan konkrét témákban, amelyek **segíthetik őket a klímaváltozás és az energiaszegénység elleni küzdelemben, és hozzájárulnak a fenntarthatósághoz**. A fő eredmény egy idősekre szabott, a projektpartnerek nyelvére lefordított képzési anyag lesz. Ehhez kapcsolódó módszertant és eszköztárat is készítünk a tudástranszfer sikeres megvalósításához két különböző megközelítéssel, ennek a társadalmi csoportnak a speciális igényeinek megfelelően. **Az egyik** a képzési lehetőségekre támaszkodik a helyi közelség előnyével, **a másik** pedig transzgenerációs megközelítést biztosít. A szakmai projekttevékenységek megvalósítását szilárd projektmenedzsment struktúra és elvek támogatják. A partnerség figyelembe veszi a projekteredmények megosztásának fontosságát is, így külön munkacsomagot szánnak erre a célra. **Szándékunkban áll általános kommunikációt folytatni, promóciós tevékenységeket szervezni a nagyközönség és a célcsoport számára.**

Ez a projekt célja összhangban van a Környezetvédelem és az éghajlatváltozás elleni küzdelem prioritással, hiszen az idősök ismereteinek fejlesztésével pozitív hatást gyakorolhatnak környezetükre, településeikre, sőt országos és globális teljesítményekre is. Az idősök tudatosabbá válhatnak a környezet- és klímaváltozás kérdéseivel kapcsolatban, ösztönözni lehet őket az energiahatékony és megújuló alapú lakásfejlesztések megvalósítására, valamint a fenntartható fejlődés elveinek megfelelő szokásaik, magatartásuk megváltoztatására is lehetőség nyílik.

A projekt célkitűzése hozzájárul a befogadás és sokszínűség prioritásához az oktatás, a képzés, az ifjúság és a sport minden területén. A felnőttképzési anyagokat a zöld és a fenntarthatóság témakörében dolgozzák ki, amelyek a **65 év feletti idősöket szólítják meg**. Ez a célcsoport gyakran kiesik a képzési lehetőségek közül vidéken élve vagy alacsonyabb informatikai ismeretekkel. Az időskorúak valós szükségletei alapján történő bevonásához valós, **gyakorlati tudással rendelkező vezető szervezetek bevonásával módszertan és eszköztár készül.**

Ami a projekt eredményeit illeti, először is kétféle módszertan kerül kidolgozásra a projekt két megközelítésével összhangban (**idősök helyi oktatása és transzgenerációs együttnevelésen keresztül**). Ezt követően ezekre az alapokra építve kerül kidolgozásra a kifejezetten az idősök igényeihez igazodó, zöld, energiahatékony, fenntartható és klímaváltozási témákat felölelő oktatóanyag. Ezen túlmenően, a két módszertani megközelítésnek megfelelően két eszközkészlet készül, amelyek különböző kiegészítő anyagokat és támogató eszközöket tartalmaznak. Kísérleti eseményekre is sor kerül, hogy közvetlen visszajelzéseket kapjunk az idősektől a projektünk eredményeiről. A szakmai projekteredmények mellett a PM és promóciós tevékenységekhez kapcsolódó outputok is születnek.

Mi teszi javaslatát innovatívvá?

A C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 projekt fő célja javaslatunk innovatív volta. Egyedülálló megközelítés az energiahatékony, a megújuló energiaforrások, a klímaváltozás, az elektromos mobilitás és a fenntarthatóság témakörében, kifejezetten idősekre szabott új felnőtt tanulási lehetőségek és képzési anyagok létrehozása. Ezen túlmenően a projekt úgy véli, hogy a digitális eszközök és az e-

learning lehetőségek nem feltétlenül a leghatékonyabb módszerek e társadalmi csoport elérésére, ezért ezen ismeretek elsajátítására **rugalmasabb, vegyes formátumokat kívánunk kínálni**, és egyedi transzgenerációs megközelítést jól alkalmazni. Továbbá a képzési anyagok az **angolon kívül több nyelven is elérhetőek lesznek: magyarul, szlovénul, olaszul, görögül és portugálul**.

Azok az idősök, akik nem használják magabiztosan az internetet és az IKT eszközöket, komoly kihívásokkal nézhetnek szembe ezekről a témákról, mivel a társadalom más korcsoportjaihoz képest több hiányosságuk van digitális és nyelvi készségeik terén. A módszertan és eszköztár fejlesztés keretében kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy célcsoportunkat hogyan lehet hatékonyan elérni. Bár manapság egyre több lehetőség nyílik az idősök számára a digitális eszközök használatának tanulására, az internethasználat általában az alapvető online tevékenységekre korlátozódik, ezért az **e-learninget nem tartjuk megfelelő formátumnak projektünk számára**.

Az idősök helyzete nehezebb a vidéki területeken, ahol általában alacsonyabb a képzések/figyelemfelkeltő lehetőségek/infopontok száma és a digitális írástudás aránya. Fontos lenne azonban ezeken a területeken ismereteiket bővíteni, hogy tisztában legyenek fogyasztásukkal, rezsiköltségeiket fogyasztásuk tudatosabbá tételével, energiahatékony és megújuló alapú lakásfelújítással csökkentsék, éghajlatnak való kitettségüket mérsékeljék. Cél a változás, valamint szén-dioxid-mentesebb, klímabarátabb és fenntarthatóbb életmód kialakítása.

Hogyan egészíti ki ez a projekt a részt vevő szervezetek által már végrehajtott egyéb kezdeményezéseket?

A 7 projektpartnerből 4 ismeri egymást korábbi projektekből, és részt vett a C.H.A.N.G.E.R.S. (KA2-2020). Ennek ellenére ez az első alkalom, amikor ez a 7 entitás stratégiai partnerséget hoz létre annak érdekében, hogy tudásátadási módszereket és személyre szabott képzési anyagokat dolgozzanak ki az idősök számára, mint a C.H.A.N.G.E.R.S. projekt nem tudta biztosítani a képzési anyagok e veszélyeztetett csoport számára történő adaptálását.

A PP-k más projektjeit illetően a C.H.A.N.G.E.R.S.-n kívül számos jó kezdeményezést valósítottak meg a kapcsolódó területeken, nem csak a projekttemakörben, azaz a fenntarthatóság, az energiahatékonyaság, a megújulók stb., amik a partnerek releváns kiválasztási kritériumai.

Például az EUROCREA részt vett az Európa Küzdelem az élelmiszerpazarlás ellen hatékony fogyasztói képzés révén – EFFECT és a Senior Engagement in a Green Economy – SEE GREEN projekteken. A BSC részt vett a Ho.Care.2.0 projektben, amely ügyfélközpontú otthoni ellátást biztosít közös alkotás útján. Az **Intergenerációs Központban a BSC** részt vett egy mobil szociális szolgáltatás és egy intergenerációs központok hálózatának kialakításában. Hozzájárultak a DART – (Interreg IVC) elnevezésű projekthez is, a projekttevékenységekhez kapcsolódó számos egyéb projekt mellett.

Új PP-ink, **az idősökkel és idősökkel foglalkozó civil szervezeteink közvetlen kapcsolatot alakítottak ki az elsődleges célcsoporttal**. Az új, **személyre szabott anyagokat** a projektben való részvétellel egészíthetik ki szokásos tevékenységükkel.

Projektünk fokozza a teljes partnerség sikeresen megvalósult projektjei közötti szinergiákat, és új lehetőséget nyit a fejlődésre és az alkalmazkodásra. A C.H.A.N.G.E.R.S. és a PP-k egyéb korábbi projektjei (mint például workshopok, képzések és a kapcsolódó tanulási/képzési/információs anyagok stb.) szintén hasznosak lesznek a C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 projekt megvalósítása során.

Hogyan alkalmas az Ön javaslata az oktatás, a képzés, az ifjúság és a sport különböző területei közötti szinergiák megteremtésére, vagy milyen erős potenciális hatással van ezek közül egy vagy több területre?

A C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 programban a projektpartnerek oktatási anyagokat dolgoznak ki eszközkészletekkel olyan zöld témákról, mint az energia, az éghajlat vagy a fenntarthatóság a 65 év feletti idősök számára. A projektben két módszertani megközelítést alkalmaznak a megszólított érintettek számának maximalizálása érdekében. Az első megközelítés, a helyi képzések célszerveken (senior szervezetek és önkormányzatok, felnőttoktatók) keresztül történő szervezése a felnőttképzési szektorba illeszkedik. Ennek ellenére a projekt pozitív hatással lehet a szakképzési szektorra, valamint módszertant és segédanyagokat készítünk az idősök eléréséhez. Ezeket a projekteredményeket bármely, az idősöket megszólító felnőttképzés területén tevékenykedő szervezet felhasználhatja. Bár a C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 sem nem képez felnőttoktatókat a meghatározott témákban, sem szakmai kompetenciáikat nem fejleszti, az ADU-szervezetek lehetőséget kapnak arra, hogy a kidolgozott tananyaggal, segédanyagokkal és módszertani háttérrel bővítsék képzési kínálatukat.

A C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 második módszertana, a transzgenerációs megközelítés magában foglalja a további területek közötti szinergiák lehetőségét. Ebben a megközelítésben azt várjuk az idősektől, hogy családjuk vagy környezetük fiatalabb generációinak bevonásával sajátítsanak el új ismereteket: gyermekeikkel, unokáikkal vagy akár szomszédaikkal együtt tanuljanak. A projekt során olyan eszközöket fejlesztenek ki, amelyek a tudás informális távoktatási módszerben történő elsajátítását érdekes és szórakoztató módon támogatják különböző generációk számára. Az ötlet nemcsak a fiatalabb családtagok bevonása, hogy segítsenek az időseknek megismerni ezeket a témákat, hanem az is, hogy minőségi időt töltsenek együtt, új információkat szerezve a zöld és fenntartható témákról.

Így a fiatalabb és idősebb generációk támogathatják egymást, hogy megértsék ezeket a folyamatokat, tudatosabbak legyenek környezetükkel, magatartásukon változtassanak a fenntarthatóbb életmód felé, energiatudatosabbá váljanak és alkalmazkodjanak a klímaváltozás hatásaihoz. Ebből a szempontból a C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 projekt eredményei pozitív hatással lesznek az ifjúsági szektorra is.

Ezen túlmenően stratégiai partnerségünk kkv-kból, civil szervezetekből és egy regionális fejlesztési ügynökségből áll, így összetételünk különböző szektorokat képvisel és elősegíti a köztük lévő együttműködést. Végül, de nem utolsósorban projektpartnereink a kidolgozott projekteredményeket beépítik képzéseikbe és programjaikba, növelve a projekt hatását nemcsak a résztvevő szervezetekre, hanem az ADU szektorra is.

Hogyan hoz a javaslat európai szintű hozzáadott értéket olyan eredmények révén, amelyeket egyetlen országban végzett tevékenységek nem érnének el?

Az energiahatékonyság és a fenntarthatóság egyre inkább elterjedt, így az oktatásban nehéz lépést tartani. Ez inkább a felnőtt tanulók, köztük az idősök esetében releváns. Ha megnézzük a projekt témáit, a kapcsolódó tananyagok/tréningek elérhetősége általában erősen korlátozott az online platformokon, vagy a nagyvárosokban koncentrálódik. Számos intézmény kínál fizetős (általában angol nyelvű) figyelemfelkeltő anyagokat, köztük e-könyveket, e-learning anyagokat és videókat, amelyek csak az interneten érhetőek el, és IKT-eszközök használatát igénylik. Bár számos projektet valósítottak meg az idősök digitális készségeinek fejlesztésére, szükség van olyan KÖNNYEN HASZNÁLHATÓ anyagokra, amelyek offline is elérhetőek, és igazodnak azon idősök készségeihez és kompetenciáihoz, akik elkerülik a számítógépek, táblagépek/ mobiltelefonok használatát.

CHANGERS-2.0 - Pályázati összefoglaló

Bár támogatjuk a digitális kompetenciák fejlesztésére irányuló kezdeményezéseket (lásd transzgenerációs megközelítésünket), felismertük, hogy sürgősen csökkenteni kell a háztartások energiafogyasztását, megjegyezve, hogy az IDŐSEK jelentős részt képviselnek a LAKÁSI ENERGIAFOGYASZTÁSBAN, valamint EURÓPA ÖREGEDŐ NÉPESSÉGÉBEN. Ezt a kiszolgáltatott társadalmi csoportot a partnerországokban tapasztalható energiaszegénység is érinti. Az idősekre szabott tananyagok hiánya miatt olyan vidéken élő idősek kerülhetnek magukra, akiknek nincs lehetőségük személyesen részt venni a képzéseken, és nem rendelkeznek digitális kompetenciával az online tanfolyamokba való bekapcsolódáshoz, vagy új tartalmak kereséséhez az interneten. hátrányban, ami magasabb energiaköltséget és kibocsátást eredményezhet. Hasonló a helyzet a fenntarthatóság és a klímaváltozás esetében is. Az EPRP-t ellenőrizve nem találtunk olyan európai kezdeményezést, amely kifejezetten az idősek energetikai és fenntarthatósági képzési lehetőségeire koncentrálna. Ahogy az Európa-szerte jellemző, transznacionális együttműködésre van szükségünk céljaink eléréséhez.

C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 WP Structure

WP 1: Project Management	WP 2: Sharing and Promotion Activities	WP3: Methodology Development on Knowledge Transfer	WP4: Learning Material & Toolkit Development
WP leader: CAM QA: BSC	WP leader: EUROCREA QA: CAM	WP leader: BSC QA: EUROCREA	WP leader: PiM QA: AMBESP
Monitoring and Evaluation	A1: Development and sharing of promotional materials and website Leader: EUROCREA	A1: Methodology development for teaching on sustainable and green household topics seniors locally Leader: KMOP	A1: Development of training material for teaching seniors on sustainable and green household topics Leader: CAM
Risk Management			A2: Development of toolkits Leader: PiM
Coordination	A2: Organizing promotional and networking events Leader: KMOP	A2: Methodology development for teaching on sustainable and green household topics seniors from transgenerational aspect Leader: AMBESP	
Communication			A3: Pilot events to test the developed methodologies Leader: NYE